

Hanna Sandberg
Beredskapssamordnare

Uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys för Lunds kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att lägga uppföljningen av kommunens risk- och sårbarhetsanalys för år 2020 till handlingarna.

Sammanfattning

Enligt lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap ska kommunen, under det första året i ny mandatperiod, analysera vilka risker och sårbarheter som finns i den egna verksamheten och hur dessa kan förebyggas. Resultatet ska sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys, (RSA) och årligen följas upp av kommunstyrelsen.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-02-24 Uppföljning av risk- och sårbarhetsanalys för Lunds kommun
- Kommunstyrelsens beslut 2020-03-04 § 78 Risk- och sårbarhetsanalys för Lunds kommun

Ärendet

Bakgrund

Varje kommun ska genomföra en risk- och sårbarhetsanalys, (RSA). Syftet med risk- och sårbarhetsanalysen finns beskrivet i Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och under höjd beredskap (LEH). Kommunen ska känna till vilka risker som kan komma att drabba kommunens geografiska område samt vilka sårbarheter som kan uppstå inom kommunens verksamhet. Kommunen ska också ha en grundläggande förmåga att hantera dessa risker och sårbarheter.

2021-02-24

Diarienummer

Ks 2019/0234

RSA:n ska arbetas fram det första året i varje ny mandatperiod, och sedan följas upp årligen. Kommunens RSA baseras på respektive nämnds RSA (varje nämnd ansvarar för sitt eget krisberedskapsarbete), samt en övergripande analys med utgångspunkt i nämndernas RSA:er.

Kommunstyrelsen ska besluta om den övergripande risk- och sårbarhetsanalysen under det första året i ny mandatperiod.

Lunds kommuns RSA för mandatperioden 2019-2022 antogs i kommunstyrelsen den 4 mars 2020. Analysen i sin helhet är sekretessbelagd enligt OSL 18:13, men den öppna delen redogör för de åtgärdsområden som kommunen bör arbeta med under mandatperioden för att stärka sin resiliens.

Kommunstyrelsen är ansvarig för det kommunövergripande arbetet med RSA:n (och kommunens krisberedskap i stort). För varje nämnd finns i sin tur en så kallad krisberedskapsplanerare som samordnar nämndernas arbete med krisberedskap och RSA.

De riskhändelser som analyserades i aktuell RSA var:

- Avbrott i eldistribution
- Avbrott i elektrisk kommunikation
- Avbrott i vattenförsörjningen/förorenat vatten
- Avbrott i fjärrvärmedistribution
- Extrem värme
- Storm/Snöoväder
- Översvämning
- Brand
- Kemikalieolycka på järnväg och väg
- Hot och hat/Förtroendekris
- Stor tillströmning av flyktingar
- Utbrott av livsmedelssmita
- Pandemi

Utifrån dessa risker identifierades sju åtgärdsområden som berör hela kommunen. Utöver dessa områden identifierades också ett behov av att uppdatera själva RSA-processen, så att arbetet ger ett bredare och mer relevant underlag i det kontinuerliga beredskapsarbetet. Respektive nämnd har även sina egna åtgärder, som utgår från nämndens verksamhetsansvar.

2021-02-24

Diarienummer

Ks 2019/0234

För mandatperioden identifierades följande åtgärdsområden:

- Reservkraftsförsörjning till ett eller flera av vård- och omsorgs särskilda boenden samt tillagningskök
- StyrEl/StyrGas, uppdatering av planering i enlighet med lagstiftning
- Uppdatering av nödvattenplan
- Säkerställa livsmedelsförsörjning
- Säkerställa drivmedelsförsörjning
- Översvämningsplanering
- Uppdatering av pandemiplaner

Föredragning

Uppföljning av arbete med RSA år 2020

Reservkraftsförsörjning till ett eller flera av vård- och omsorgsnämndens särskilda boenden samt tillagningskök

Åtgärden togs upp första gången i RSA:n för mandatperioden 2011-2014, vilket ledde till att servicenämnden i samråd med vård- och omsorgsnämnden gjorde en konsekvensutredning och kostnadsanalys år 2013. Arbetet lades sedan på is, men har följt med som en åtgärd i efterföljande RSA:er. År 2019 blev utredningen aktuell igen med anledning av Vikingaskolan ombyggnation. En diskussion om reservkraft har påbörjats men behöver utredas ytterligare.

StyrEl/StyrGas, uppdatering av planering i enlighet med lagstiftning

StyrEl är den planeringsprocess där flera aktörer samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare vid en manuell förbrukningsfrånkoppling. Syftet med styrelplaneringen är att lindra samhällskonsekvenser som uppstår vid en eleffektbrist som kräver frånkoppling. *StyrGas* är samma planeringsprocess fast för fjärrvärme. Arbetet styrs av Styrelsförordningen (2011:931), och samordnas av Energimyndigheten. Planeringen ska uppdateras vart femte år.

StyrGas-arbetet i Lunds kommun har slutförts i enlighet med planering, men däremot har *StyrEl*-arbetet pausats med anledning av pandemin. *StyrEl* är en omfattande planeringsprocess, och Energimyndigheten har därför beslutat att skjuta fram arbetet till januari år 2022.

2021-02-24

Diarienummer

Ks 2019/0234

Uppdatering av nödvattenplan

Nödvatten är den åtgärd som kan tas till då dricksvattnet i en kommun blir obrukligt, och det är i huvudsak VA Syd som ansvarar för att ta fram, aktivera och hantera nödvattenplaneringen. Lunds kommun har en nödvattenplan från år 2012 som är i behov av en revidering. Detta arbete har påbörjats. Åtgärden är mycket angelägen och ambitionen är att arbetet med den nya nödvattenplanen ska färdigställas under år 2021.

Säkerställa livsmedelsförsörjning

Det finns fortfarande ett stort behov av att utreda möjligheten till egna livsmedelslager i kommunen samt att stärka hela livsmedelskedjan från leverantör ner till enskilda omsorgsboenden och skolor i kommunen. Detta arbete kommer att fortsätta under år 2021.

I och med den nya totalförsvarsinriktningen (antogs av regeringen i oktober 2020) samt de överenskommelser om civilt försvar som kommit i spåren av denna har det också tydliggjorts på ett nationellt plan att livsmedelsförsörjningsprocessen ska stärkas.

Säkerställa drivmedelsförsörjning

Liksom livsmedelsförsörjning är det viktigt att kommunen stärker sin drivmedelsförsörjning men detta är en komplex fråga då kommunen inte kan tillhandahålla "egna bensinmackar". Även drivmedelsförsörjningen har lyfts som ett prioriterat område i den nya totalförsvarsinriktningen (oktober 2020). Kommunen kommer följa det arbete som sektorsansvariga myndigheter bedriver.

Översvämningsplanering

Arbetet med översvämningskarteringar görs inom ramen för kommunens Översiktsplan. Det har påbörjats ett arbete med att identifiera berörd samhällsviktig verksamhet i kommunens tätorter vid översvämning (till följd av 100-årsregn) och först ut är Veberöd. Detta arbete kommer fortsätta under år 2021.

Uppdatering av pandemiplaner

Alla kommunens verksamheter ska ha egna pandemiplaner. Samtliga förvaltningar har reviderat sina pandemiplaner. En ny genomgång och utvärdering av planerna kommer ske under september 2021.

Införande av en ny RSA-process

Efterhand som antalet krishändelser i samhället ökar, märks också ett större behov av en helhetsinriktad RSA-process som är mer integrerad i förvaltningarnas linjearbete.

2021-02-24

Diarienummer

Ks 2019/0234

Lunds kommun har därför påbörjat ett arbete som främjar ett strukturerat, processinriktat och systematiskt RSA-arbete.

Kommunrevisionens granskning

Revisionen har utifrån granskningsresultatet rekommenderat kommunstyrelsen att stärka samordningen av krisberedskapsarbetet i syfte att säkerställa att det finns en tydlig arbetsprocess för samtliga nämnder.

Sammanfattning och planering inför 2021

År 2020 kan på flera sätt ses som en enda lång kris, vilket resulterat i att mycket icke-pandemiskt krisberedskapsarbete fått pausas. Vid en tillbakablick kan vi dock konstatera att många kritiska åtgärder faktiskt påbörjats och att pandemin trots allt knutit nämnder och förvaltningar närmare varandra. Detta har också lett till en större förståelse för de beroenden man har till varandras verksamheter, vilket är positivt.

Kommunkontoret kommer också ta hänsyn till och planera för tydligare åtgärder enligt kommunrevisionens granskningsrapport.

År 2021 kommer fokus för kommunens RSA-arbete fortsatt vara att hantera pandemin (i alla fall under första halvåret), men i planeringen finns att färdigställa kommunens nödvattenplan, att färdigställa en del av kommunens översvämningsplanering, att införa den nya RSA-processen och att fortsätta utreda och konkretisera förslag kopplat till reservkraft och beredskapslager för till exempel livsmedel.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har inte bedömts relevant i ärendet, men däremot är ett fungerande krisberedskapsarbete gynnsamt för barn och deras trygghet.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser. Enskilda investeringar diskuteras inom ramen för respektive åtgärdsförslag.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

2021-02-24

Diarienummer

Ks 2019/0234

För kännedom:
Kommunkontoret, trygg och säkerhet